

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/870/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4111235078
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4111235078.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej a členov senátu JUDr. Jarmily Pogradovej a JUDr. Vladimíra Novotného, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803 zastúpená TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, v ktorej koná Mgr. Tomáš Kušnir, advokát a konateľ, proti odporcovi: T. R., bytom N. XXX/X, R., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana a spotrebiteľa HOOS so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7 Stropkov a Združenie Bratislavských spotrebiteľov so sídlom Bratislava, Stavbárska 60, zastúpené JUDr. PaedDr. Ivanom Pecníkom, PhD. MBA, advokátom so sídlom v Bratislave, Karloveská 3154/35, zaplatenie sumy 3.540,42 eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Nitre zo dňa 25.09.2014, č. k. 9C/40/2012-160 takto,

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 3.540,42 eur s príslušenstvom titulom neuhradeného zostatku úveru vyplývajúceho zo zmluvy č. 14 205 13 21, ktorú uzatvoril právny predchodca s odporcom dňa 14.12.2004. Odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 75.000,- Sk splatný v 60 splátkach po 1.941,42 Sk (64,44 eur). V priebehu konania zobrať návrh navrhovateľ späť v sume 1.101,74 eur so 13% úrokom z omeškania z 09.12.2006 do 23.12.2009 a v časti úroku z omeškania 4% od 24.12.2009 do zaplatenia, preto súd prvého stupňa v tejto časti konanie zastavil. Predmetom konania zastala suma 2.438,68 eur s 9% úrokom z omeškania od 24.12.2009 do zaplatenia. Keďže odporca riadne úver nesplácal, odporca mu vypovedal zmluvu a vyzval ho na uhradenie nedoplatku, ktorý nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávok od právneho predchodcu VÚB a.s., Bratislava. Právny predchodca navrhovateľa odstúpil od zmluvy a žiadal odporcu o predčasné splatenie úveru podaním z 20.06.2005. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ust. § 37 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, § 323 ods. 1, 2, § 407 ods. 1, 2, 3, 4, § 497 Obchodného zákonníka a s poukazom na právny záver odvolacieho súdu konštatoval, že dohoda o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní dlhu z 26.11.2009, v ktorej odporca uznal záväzok čo do dôvodu a výšky voči navrhovateľovi vo výške 2.438,68 eur s tým, že podľa bodu 31 mal vedomosť o premlčaní zmlúv a následkoch je absolútne neplatnou zmluvou. Takýto právny vzťah nepožíva právnu ochranu v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka. Konanie navrhovateľa hodnotil aj s prihliadnutím na vyjadrenie odporu ohľadne okolností uzatvorenia dohody ako konanie v rozpore so vžitými tradíciami, ktoré vykazujú zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky pri poskytovaní služby. Týmto konaním bola privodená ujma odporcovi ako spotrebiteľovi, nakoľko v čase uzavretia dohody o uznaní záväzku bol záväzok, premlčaný a to dňom 25.07.2009, uplynutím 4 ročnej premlčacej doby, keď k uzavretiu dohody došlo 26.11.2009. Konanie navrhovateľa, ktorého zamestnanci navštívili odporcu za účelom podpisu dohody, ktorého obsahu neporozumel, nevykazuje znaky čestnosti, zvyklosti a praxe. Navrhovateľ týmto

spôsobom využil nevedomosť odporcu ako spotrebiteľa, čím došlo k výraznej nerovnosti zmluvných strán a porušeniu zmluvnej slobody. Postup navrhovateľa v súvislosti s uzavretím dohody považoval za neštandardný a vyslovil pochybnosti, či skutočný prejav vôle odporcu zodpovedá obsahu dohody, keď odporca bol v postavení slabšej strany, ktorá nevedomujúc si obsah dohody, túto podpísal. Uzavrel, že dohoda je neplatná a návrh navrhovateľa je premlčaný dňom 25.07.2009, preto návrh zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania. Vyslovil, že dohoda z 26.11.2009 spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu. Uznanie dlhu odporcom ako právny inštitút je zakotvený v Občianskom zákonníku a právnym následkom uznania práva je prerušenie plynutia premlčacej doby. Pokiaľ by sa okresný súd riadil rozhodnutím krajského súdu a predmetný záväzkový vzťah by posúdil podľa ust. Obchodného zákonníka, na základe uznania dlhu by došlo k plynutiu novej 4 ročnej premlčacej doby, ktorá ku dňu podania žalobného návrhu neuplynula. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici. Ďalej poukázal na to, že podľa ust. Občianskeho zákonníka nebol dôvod na zamietnutie žaloby z dôvodu premlčania, pretože podľa § 110 ods. 1 druhej vety OZ došlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby a plynutiu novej 10 ročnej premlčacej doby, pričom k tomu, aby nastali uvedené účinky zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu, teda aj uznaním premlčaného záväzku bez toho, aby bol dlžník poučený o premlčaní nastanú účinky premlčania. Ďalej poukázal na skutočnosť, že ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti, pričom nie je možné poprieť zásadu rovnosti účastníkov a neprimeranú ochranu spotrebiteľa vedúcu k úplnému zbaveniu sa jeho zodpovednosti za plnenie povinností v záväzkovom vzťahu. Konanie odporcu nemožno považovať za morálne a čestné, a preto nemožno súhlasiť s tým, aby takémuto konaniu bola poskytnutá súdna ochrana, keď značná časť spotrebiteľov napriek viacerým výzvam, telefonickým a písomným urgenciám si neplnia záväzky vyplývajúce zo zmlúv.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že súd prvého stupňa sa riadil zrušujúcim uznesením Krajského súdu v Nitre, na premlčanie aplikoval ust. Obchodného zákonníka a dohodu posudzoval v zmysle ustanovení upravujúcich vzťahy spotrebiteľského charakteru. Právny vzťah medzi účastníkmi je založený na základe spotrebiteľskej zmluvy a na takéto vzťahy je potrebné aplikovať ustanovenia upravujúce právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Poukázal na aktuálny rozsudok NS SR z 25.03.2010 sp. zn. 1C 97/2009, podľa ktorého, ak žalovaná uznala svoj dlh čo do dôvodu a výšky nevediac pri tom, že uznala premlčaný dlh, takýto uznávací prejav žalovanej nezaložil plynutie novej 10 ročnej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 OSP. Ak si žalobca uplatnil právo na súde po uplynutí všeobecnej premlčacej 3 ročnej doby, správne odvolací súd s prihliadnutím na námietku premlčania žalobu zamietol. Vyslovil, že súd prvého stupňa sa zaoberal aj nekalou praktikou navrhovateľa, ktorý podsúva spotrebiteľom na podpis zdanlivo výhodné splátkové kalendáre. Súd sa dostatočne a náležitým spôsobom vypořiadal so skutočným prejavom vôle odporcu pri podpise predmetnej dohody a uviedol, že konanie odporcu pri podpise dohody posúdili súdy vo viacerých prípadoch ako nekalú obchodnú praktikú. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia krajských súdov, ktoré zaujali právny názor, že cieľom uznania záväzku bolo predĺžiť premlčaciu lehotu na uplatnenie žalovaného nároku, a preto Dohoda o uznaní záväzku je absolútne neplatným právnym úkonom.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k vyjadreniu vedľajšieho účastníka zotrval na svojich stanoviskách uvedených v odvolaní a navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Odvolací súd skôr ako pristúpil k rozhodnutiu veci v zmysle § 213 ods. 2 vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k možnému právnemu posúdeniu veci z hľadiska ust. Občianskeho zákonníka použitiu § 52 a nasl. upravujúce spotrebiteľské zmluvy.

Predmetom konania bol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu sumu 3.540,42 eur s prísl. titulom neuhradeného zostatku úveru vyplývajúceho zo zmluvy uzatvorenej s jeho právnym predchodcom, VÚB a.s., dňa 14.12.2004. Odporcovi bol poskytnutý úver vo výške

2.438,68 eur, odporca sa ho zaviazal splácať v pravidelných splátkach po 64,44 eur vždy ku 14. dňu v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky 14.01.2005. V priebehu konania navrhovateľ zobrať späť návrh v časti na zaplatenie sumy 1.101,74 eur s 13% úrokom z omeškania od 09.12.2006 do 23.12.2009 a úroku z omeškania 4% od 24.12.2009 do zaplatenia. Súd prvého stupňa vo veci prvý krát rozhodol rozsudkom č. k. 9C/40/2012-94 zo dňa 26. marca 2013 tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 1.101,74 euro s 13% úrokom z omeškania od 09. 12. 2006 do 23. 12. 2009 a úroku z omeškania 4% od 24. 12. 2009 do zaplatenia zastavil a žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov nepriznal. V zostávajúcej časti zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi 2.438,68 eur s 9% úrokom z omeškania od 24.12.2009 do zaplatenia a náhradu trov konania 1.259,73 euro, keď posudzujúc návrh v zmysle ust. Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že nárok nie je premlčaný a to s poukazom na dohodu o uznaní záväzku, podpísanú odporcom 26.11.2009 keď mal za to, že svojim podpisom potvrdil vedomosť o premlčaní záväzku a jeho vyjadrenie, že bol ochotný dlh splácať, pričom svoj názor zmenil až na základe vyjadrenia vedľajšieho účastníka, ktorý namietal premlčanie. Krajský súd v Nitre rozhodujúc o odvolaní odporcu a vedľajšieho účastníka uznesením č. k. 25Co/297/2013-118 zo dňa 31.01.2014 rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej vyhovujúcej časti vo výroku o trovách konania vo vyhovujúcej a zastavujúcej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie keď mal za to, že vzťah účastníkov je vzťahom, ktorý vznikol zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a je ho potrebné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka, keďže úverový vzťah je absolútny obchod, bez ohľadu na povahu účastníkov a uložil súdu prvého stupňa dohodu o uznaní dlhu posúdiť s ohľadom aj na spôsob akým tento úkon vznikol, za akých okolností a z akých dôvodov došlo k podpisu dohody zo strany odporcu. Rozhodnutie v otázke posúdenia premlčania považoval za nepreskúmateľné, pretože súd sa nevysporiadal s otázkou splatnosti pohľadávky, ktorá skutočnosť je podstatná pre začiatok plynutia premlčacej doby, keď z vykonaného dokazovania nie je zrejmé, či dátum 25.07.2005 je dátumom splatnosti úveru.

Súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu preskúmaným rozsudkom návrh zamietol, keď dospel k záveru, že nárok je premlčaný, pretože dohoda o uznaní záväzku je absolútne neplatným právnym úkonom a k premlčaniu nároku došlo 25.07.2009, po uplynutí 4 ročnej premlčacej doby.

Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu správne posudzoval platnosť Dohody o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku, uzatvorenú medzi navrhovateľom a odporcom dňa 26.11.2009 a dospel k správne mu záveru o jej absolútnej neplatnosti v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že pri uzatváraní dohody došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, ktorá podstatne naruší, alebo môže narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa. Je nesporné, že k uznaniu záväzku došlo v písomnej forme na navrhovateľom vopred pripravenom tlačive a názov, formulácia a obsah dohody sú pre bežného spotrebiteľa metúce do tej miery, že si ani neuvedomuje právne následky takéhoto úkonu a účelom, ktorý navrhovateľ predložením dohody na podpis odporcovi sledoval, bolo prelomenie účinku premlčania predĺžením premlčacej doby na 10 rokov. Súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu posudzoval žalovaný nárok podľa ust. Obchodného zákonníka a uzavrel, že 4-ročná premlčacia doba na podanie žaloby uplynula 25. 07. 2009.

Odvolací súd vzhľadom na rozhodovaciu a výkladovú prax súdov pri aplikácii právnych noriem v spotrebiteľsko-záväzkových vzťahoch dospel k záveru, že žalovaný nárok je potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa úpravy spotrebiteľského práva, a preto v súlade s ust. § 213 ods. 2 OSP poskytol účastníkovi možnosť vyjadriť sa k možnému použitiu týchto ustanovení. Navrhovateľ namietal aplikáciu Občianskeho zákonníka v otázke posúdenia premlčacej doby, majúca za to, že v danej veci je premlčacia doba 4-ročná.

V posudzovanej veci je nesporné, že účastníci uzatvorili z hľadiska podstatných náležitostí úverovú zmluvu, ktorá je absolútnym obchodným vzťahom v zmysle § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka a spravuje sa ustanovením § 479 a nasledujúcim Obchodného zákonníka, zároveň ide o zmluvu spotrebiteľskú. Vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy v postavení dodávateľa a spotrebiteľa a vzhľadom na tzv. formulárový typ zmluvy, keď spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, je potrebné na tento zmluvný vzťah aplikovať § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka a zákona o ochrane spotrebiteľa č. 258/2001 Z.z.

Podľa § 52 ods. 1 Obč. zákonníka platného v čase uzatvorenia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzatvorenie zmluvy.

Zákonom č. 568/2007 Z.z. bolo novelizované ust. § 52 ods. 2, ktorý zakotvil pravidlo o spôsobe a aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách a predpísal povinnú aplikáciu tých ustanovení zákona upravujúc právne vzťahy, v ktorých je účastníkom spotrebiteľ, za podmienky, že tieto ustanovenia sú v jeho prospech s tým, že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Uvedený zákon, ktorý s účinnosťou od 01. 01. 2008 nahradil ust. § 52 OZ novým znením, v prechodnom ustanovení § 879j zaviedol nepravnú spätnosť pôsobnosti tohto zákona. Doterajšie ustanovenie § 52 ods. 2 bolo však nejasné a vyvolávalo viacero otázok o dôvode jeho zaradenia do zákona, keďže tento nebol uvedený ani v dôvodovej správe, ktorá len konštatovala, že zavádza absolútnu neplatnosť dojednaní, ktoré obchádzajú ustanovenie o spotrebiteľských zmluvách. Nejednotná prax súdov svedčí o tom, že zostalo sporné, či zákon pod formuláciou „všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“ mal na mysli len ustanovenia Obč. zákonníka alebo aj Obchodného zákonníka a iných zákonov, v ktorých vystupuje v zmluvnom vzťahu spotrebiteľ. Zvlášť vo vzťahu k § 53 Obč. zák., ktorý obsahuje výpočet zmluvných podmienok, ktoré majú za účel ochraňovať spotrebiteľa tým, že zakotvenie neprijateľnej zmluvnej podmienky do zmluvy je sankcionované absolútnou neplatnosťou a vzťahuje sa na všetky druhy a typy zmlúv, v ktorých ako účastníci vystupujú spotrebiteľ a dodávateľ bez ohľadu na to, či daný zmluvný typ upravuje Občiansky zákonník, Obchodný zákonník alebo iný zákon. Jednoznačnú odpoveď priniesol až zák. č. 102/2014 Z.z., ktorým sa s účinnosťou od 01. 04. 2015 dopĺňa ustanovenie 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o vetu, podľa ktorej sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ust. Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva, pričom tým nedochádza k pravej retroaktivite danej novely.

S poukazom na vyššie uvedený výklad v posudzovanej veci, v ktorej účastníkom je spotrebiteľ, bolo potrebné aplikovať ust. Občianskeho zákonníka a námietku premlčania posúdiť podľa tohto zákona. Zo spisu vyplýva, že podľa výzvy navrhovateľa bol úver zospoplatnený dňa 25.07.2005 a premlčacia doba uplynula dňa 25.07.2008. Keďže Dohoda o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní dlhu z 26.11.2009 je neplatná z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, nespôsobilá zamýšľané účinky predĺženia premlčacej doby na 10 rokov, a preto keď navrhovateľ podal návrh na súd 18.11.2011, učinil tak zjavne po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby, a preto súd prvého stupňa správne návrh ako premlčaný zamietol.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.